

מכתב א

מרן רבינו שמואל הלוי ואזנר שליט"א

רב אב"ד ור"מ זכרון מאיר בני ברק וראש ישיבת חכמי לובלין

אוצר החכמה

בענין קנה הבעל טבעת באופן שהוא מקח טעות אי צריך לחזור ולקדש את אשתו.

אוצר החכמה

מה שכתב מרן שליט"א בשו"ת שבט הלוי, לענין חתן שקידש כלה בחזקת בתולה ונמצאת שהיא בעולה, שאם הבעל אינו רוצה לבטל הקדושין ומקבל עליו חסרון זה שפיר חלין קדושין הראשונים, ומשום שכן הוא הדין בכל מקח טעות, דכל זמן שאינו חוזר הרי המקח שלו, וא"כ ה"נ בנידון דידן החתן הרי אינו רוצה לחזור מהמקח, א"כ הרי הטבעת שלו והקדושין הוי קידושין, ואפשר שלא יצטרך החתן לחזור ולקדש את אשתו.

והשיב לי מרן רבינו שליט"א שהדין עמי בזה, דכל זמן שאין החתן רוצה לחזור מהמקח הקדושין מועילים כדת וכדין, ואין צריך החתן לחזור ולקדש את אשתו, עכת"ד.

וישוב נקראתי לבוא לקודש פנימה קמיה דמרן שליט"א, והוסיף שאף שגם בעלמא הדין, הכא איכא סברא אלימתא לכך, שאין המקח של הטבעת בטל, שהרי ודאי שאינו רוצה

זכיתי להכנס לקודש פנימה למרן הדרת גאון דורינו רבינו שמואל הלוי ואזנר שליט"א, ואמרתי הנני עוסק כעת להוציא קיצור מהספר החשוב "נחלת שבעה", שבעניני כתובה וקדושין נתקבל כספר יסוד, ורציתי להציע ספק הנוגע לענינים אלו בעובדא דהוי לאחרונה, למען דעת הדרך אשר נלך בה והמעשה אשר נעשה.

הנה הוי עובדא לאחרונה בחתן שקנה בחנות טבעת זהב לקדושין, ונתברר לאחר זמן קצר שהטבעת אינו רק מצופה בזהב ואינו כולו של זהב, ונפשו של החתן בשאלתו האם צריך לחזור ולקדש עוד פעם את אשתו, דאע"פ שכלפי הכלה אין כאן קדושי טעות שהרי אומרים לה במעמד החופה שמקדשים אותה רק בפרוטה וכדמבואר בשו"ע, מ"מ כיון שכלפי הבעל והמוכר, ודאי דהוי מקח טעות שהרי יש הבדל גדול במחיר בין טבעת זהב למצופה זהב, א"כ נמצא שקידשה הבעל בטבעת שאינו שלו. ורציתי לפשוט הספק לפי

א"ת וז"ל

החתן לחזור מהמקח שהרי בזה הוא גורם שבעילותיו יהיו בעילות זנות למפרע, ושפיר מאמינים לו שהכין הכי הוא שאינו רוצה לחזור בו מהמקח ^{אוצר החכמה} ונמצא דהקדושין שעשה הרי הוא כדת וכדין ואין צריך לחזור ולקדש את אשתו, עכת"ד. ^{א"ת וז"ל}

דבריו שם שיש לחלק בענין זה בין מין אחד שיש רק מום במקח לשני מינים, וכן משמע מריהטת הלשון דהמחבר בשו"ע חו"מ סי' רל"ג, שיש הבדל בין מין אחד לשני מינים, דלענין שני מינים כתב שאינו מכר, ולענין מין אחד כתב רק שיכולים לחזור, ומענין לענין באותו ענין יתכן שגם לדעת הפוסקים דס"ל שאם נשתמש עם החפץ לאחר שנודע לו המום שאינו יכול לבטל המקח, דמ"מ בשני מינים מודי שיכול לבטל המקח וצ"ע.

וזה אשר השיב מרן שליט"א

א"ת וז"ל

הנה אף שלענין שני מינים צ"ע לדינא וכמו שעורר מעכת"ר שליט"א, אבל בנידון דידן אנכי על משמרת אעמודה בטבעת של קדושין, דכיון דודאי דאומדנא דמוכח, דאין הלוקח רוצה לבטל המקח כדי שלא יתעקרו הקידושין למפרע, ודאי שהקדושין הראשונים חיים וקיימים, ועל ההפרש הממון יתפשר עם המוכר, עוד נראה שאף יש ללמד לחתן שהוא הלוקח, שלא יחזיר הטבעת ולא ישא ויתן עם המוכר על הטבעת, אלא שהמוכר יתן לו ההפרש שחסר לו לפי סך המעות ששילם ואפילו אם יתן לו עוד טבעת על ההפרש, מ"מ העיקר שלא יחזיר לו הטבעת שכבר נתן לו עכת"ד.

ושוב נכנסתי לקודש פנימה ושאלתי ממרן שליט"א אם ס"ל הכי אף במקח טעות של שני מינים, שכל זמן שאינו חוזר מהמקח המקח קיים, או רק במין אחד שהיה מום במקח, דלפום ריהטא שפיר יש לחלק בין מין אחד לשני מינים, דבמין אחד שיש רק מום במקח שפיר איכא למימר דאף שיכול לחזור בו מ"מ המקח נשאר מקח כל זמן שלא חזר בו, אבל בשני מינים שלא רצה לקנות דבר זה כלל מסתבר דלא התחיל המקח כשנתן לו מין אחד, ושאיני בתולה ונמצאת בעולה הנ"ל דנראה דהוי כמין אחד שיש מום במקח, אלא שאף אם נחלק כן יש לעיין דדלמא בעובדא דטבעות הנ"ל, אף שזהב ומצופה זהב שונים במחירם ובמהותם, מ"מ כיון שכלפי המטרה דהיינו לצורך שלתבוש הכלה על ידה הטבעת להעיד בזה שנתקדשה, אחד הם, נחשב למין אחד, וכיסוד דברים אלו ראיתי בשו"ת דברי מלכיאל ח"ב סי' פ"ד פ"ה פ"ו, שלאחר שדן בדברים אלו, כתב בתוך